Ч. 216. Львів, Неділя дня 27 вересня (9 жовтня) 1898. Річник II.

Передплата

на »РУСЛАНА« виносить:

в Австри:

на цїлий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.

За границею:

на цїлий рік . . 40 рублїв або 40 франків
на пів року . . 10 рублїв або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адмінїстрация і експедиция »Руслана« під ч. 5 **ул. Лїндого**. — Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Парляментарні торги.

З частинною реконструкциєю кабінету і з явним прихиленєм ся до правиці не покінчили ся ще для ґр. Туна ті трудности, які він мусить усунути, щоби довести до кінця угоду з Угорщиною. Удержанєм ческих язикових розпоряджень в своїй силї, приреченєм полагодженя постулятів славяньского християньско-народного Союза і притягненєм католицкого народного сторонництва до правиці через іменованє бар. Діпавлього членом мінїстерского кабінету, ґр. Тун склеїв правицю, що вже почала була пукати на значні щілини, і виробив для себе підставу, досить сильну, щоби міг оперти ся на неї против напору опозиційних елєментів.

Але се є тілько підстава до дальшого дїланя і нїчо більше. Для дальшої акциї буде мусїв ґр. Тун вирівнати ще неодин рахунок сполучених сторонництв більшости. Пушка готова, але щоби она вистрілила, треба ще піддати пороху. Послухаймо, що в тім напрямі кажуть Narodni Listy з 5. с. м. в статї одного з ческих послів п. з. »Акция почала ся«.

Отже в середу — каже автор статї — зачинають ся розправи в комісиї угодовій і до сего часу мусять знати ческі члени комісиї угодової, яке становиско займають ческі посли до правительства і до угоди. До сего дня мусимо також знати, як они мають говорити і голосувати в угодовій комісиї. До сего часу мусить покінчити ся дожидаюча полїтика ческих послів і мусить рішити ся, чи маємо іти разом з ґр. Туном і за угодою, або против ґр. Туна і против угоди. Розуміє ся само собою, що ческі члени угодової комісиї вставлять ся за виправленєм угодових предложень в тім випадку, коли-б прийшло до союза з ґр. Туном. Завтра клюб ческих послів вибере нову парляментарну комісию і їй припаде задача, управильнити відношенє між клюбом а ґр. Туном і заключити з ним договори.

Бесїдники ческого клюбу заявили рішучо так в радї державній, як і перед своїми виборцями, що виданє язикових розпоряджень не уважають якоюсь полїтичною концесиєю, але тілько частним усуненєм старої несправедливости. Впрочім знана річ цїлому загалови Австриї, що ґр. Баденьому для переведеня нарад і ухвали конечних для держави предложень поставлено 32 жадань ческого народа в Чехії і Моравії, та що виконанє тих жадань, по мисли нїмбурґских резолюций, мало становити підставу справедливого примиреня з ческим народом.

Але через упадок Баденього упали також умови що до тих 32 жадань, а ґр. Тун, коли від минувшої пятниці перестав стояти понад партиями, не спитав ческих послів, чи они і на дальше обстають при своїх жаданях. Але тепер, коли правительство обявило ся правительством правиці, і коли зачинає ся час дїйсного і річевого полагодженя державних справ, мусить ґр. Тун виявити свою барву. Він мусить довідати ся, що заступники ческого народа тілько тоді вступлять до більшости, коли правительство з'обовяже ся, сповнити для ческого народа те, чого він домагав ся від ґр. Баденього. При тім не можна пропустити мимо тої обставини, що ґр. Тун є членом консервативного клюбу ческої великої посїлости, та що клюб тих великих властителїв так само, як клюб ческих народних послів, стоїть на державно-правнім становиску. З того виходить само собою, що в полїтичнім напрямі можна від ґр. Туна більше надіятись і треба більше надіяти ся, нїж надіяли ся від ґр. Баденього. Для д-ра Кайцля повстав тепер новий обовязок, він мусить стати референтом ческого клюбу в других мінїстерствах і посередником межи тими обома факторами. Др. Кайцль приняв ся сеї задачі, як зачуваю, з великою ревностию і великою готовостию — і инакше не можна було по нім очікувати. З другої сторони також посли ческого народу будуть трактувати з президентом мінїстрів. Ба, они вже тепер ведуть переговори, хотяй доперва завтра має бути вибрана парляментарна комісия«.

Таке кажуть Чехи. Але і иньші сторонництва правиці нараджують ся пильно над теперішною ситуациєю, щоби рішучий зворот правительства до парляментарної більшости не вийшов для них на некористь, або бодай без відповідної користи. І так відбували наради в послїдних днях польске коло, католицке народне сторонництво і славяньско-християньский народний Союз, а предметом тих нарад було означенє становиска тих клюбів що до дальшого дїланя. З тої причини нїмецка опозиційна праса накидаєсь так на сторонництва правиці, як і на ґр. Туна, котрому закидує, що за цїну угодових предложень хоче Австрию запродати своїм славяньским союзникам. Польска праса відзиває ся з упімненями і представленями до правиці, щоби в імя державних інтересів залишили опортунїстичну полїтику. Між иньшими краківский Czas каже:

Нинїшна хвиля надто грізна і тяжка, задачі надто великі і наглячі, щоби висувати відразу все, чого домагає ся чи дійсна потреба поодиноких країв чи тілько почуте сили і народна бута. Борба, якої піднимає ся теперішний ґабінет, не є легкою, а по

---

10 Право вистави застережене.

ДО БРАЗИЛЇЇ!

Драма з галицкого еміґрацийного руху в 4 актах

Льва Лопатиньского.

Особи III. акту.

Крім попередних осіб ще богато еміґрантів і читальників між ними:

Іван Ковблик, *Пилип Ґула*, *Василь Береза*, *Тимко Грішний* — еміґранти.
Жандарм.

Акт III.

(Майдан перед корчмою. На право корчма, на лїво хата Грицькова. На майданї стоять та сидять еміґранти гурточками, з товмаками та з дїтворою. Гамір між товпою.

СЦЕНА I.

Скубский, Мошко, еміґранти.

Скубский (стоїть з Мошком під корчмою, читає спис еміґрантів і роздає шіфкарти). Василь Береза з сином.

Береза. Гир! (бере шіфкарту).

Скубский. Тимко Грішний з жінкою.

Грішний. І з дитиною.

Скубский. Ну, ну, я знаю. Але воно ще при грудях, то не іде в рахунок. Іван Якимчук з жінкою, двома дївчатами і з малим сином (павза). Нема Івана Якимчука.

З гурту. Нема!...

Другі. А ось ідуть сюда, ідуть.

СЦЕНА II.

Ті самі; Якимчук з родиною (надходять кожде зі спорим товмаком на плечах).

З гурту. Ідіть, Іване, борше, роздають шіфкарти!

Якимчук. Слава Богу!

З гурту. На віки слава! Ідіть, ідіть, бо чекають.

Скубский (голоснїйше). Іван Якимчук з двома дорослими доньками і недорослим сином — є?

Якимчук. Є всї, прошу пана (бере карту).

Ксеня (що розглядала ся пильно поміж еміґрантами, кидає свій товмак на землю). Єго нема тут нїгде. Я не поїду. Хоть убийте мене тут на місци — я кроком дальше не піду.

Якимчук (відводить єї на бік від жінки). Чи ти одуріла, дївче? Не роби сорому перед людьми? Прийшла вже сюди, а тепер зачинаєш химерувати? (жид і аґент підбігають).

Ксеня. Бо ви дурили мене. Казали, що Данило буде тут, що він поїде з нами, а єго тут нема.

Мошко. Буде, він буде, він зараз тут прийде, — не бій ся!

Якимчук. А хоть би не поїхав, то хто тобі близший: батько чи Данило?

Ксеня. Ви менї рідшїйші, але Данило близший. Він мій суджений, моя дружина; я належу до него, я єго не покину.

Якимчук. Не сором тобі, дївко, вішати ся парубкови на шию, говорити таке перед цїлим миром?

Ксеня. Я люблю Данила; він менї дорожший над моє житє. Убийте мене, а не розлучайте з ним! Я нїчого від вас не хочу, беріть всьо з собою, тілько оставте мене тут коло него!

Якимчук. Мовчи, ти вироду, ти невдячна дитино, мовчи, не доводи мене до гніву!

Мошко. Дайте спокій, Іване. Не лайте дївчини! Она правду має. За що їх розлучати, коли они люблять ся (до Скубского). Ну, wus ist mit dem Danyło? Ви обовязали ся єго забрати; така була згода між нами.

Скубский. Я своє зробив. Маю шіфкарту для него. А решта, то ваша річ.

Мошко. Не плач Ксеню, все буде добре, я зараз пішлю по него. Пан має вже шіфкарту для Данила. Пішлїть Іване Юрка, а накажіть добре, аби конче припровадив сюди Данила.

воджене цїлком незапевнене. Отже належить зібрати сили, шукати спільних точок, а не різниць і поділів, здержати неодин, хотяй би справедливий постулят, щоби не втратити тої хвилї, не перехилити вагу на противну сторону, не приготовити переваги для меньшости, нинї опозицийної. Не до польского Кола звертаємо ті остороги, бо знаємо, що они злишні...

Цїлком зрозуміло, що польске Коло, в посїданю всїх полїтичних прав і повної автономії польского народу, може спокійно постуляти, які би ще мало до правительства, відложити на пізнїйший час. Але представителї иньших славяньских народів в лонї правиці не суть в тім щасливім положеню і не тілько, що не можуть, але і не повинні пропустити тої хвилї, щоби не предложити правительству білянс своїх полїтичних рахунків до вирівнаня. Маємо також надію, що рускі посли в славяньскохристияньскім народнім Союзї не перестануть на заснованю одної паралєльної кляси ґімназияльної в Тернополи, але в защитї прав рускої народности піднесуть дальші постуляти, котрі могуть причинити ся до піддвигненя руского населеня в Галичинї.

Рада державна.

Засїданє отвирає президент др. Фукс о годинї 11½.

Всї мінїстри присутні. До палати увійшли правительственні предложеня: в справі зміни виборчих округів з куриї більшої посїлости ческої; що до управненя інжинєрского титулу; і проєкт пенсийного закона для учителїв державних шкіл. Відтак відчитано письма ґр. Тупа, про порученє цїсаря, висказати палатї подяку за желаня в день імянин; про іменованє бар. Дїпавлього мінїстром торговлї.

Окружний суд в Тїшинї надіслав письма в справі судового пошукованя за кс. Стояловским. З черги предкладає пос. Танячкевич і тов. внесеня в справі сплати селяньских довгів за помочию рільних квитів, а також що до складів збіжа. По інтерпеляциї пос. Данєляка в справі над'ужить старости Лясковского в Кракові, приступлено до порядку дневного.

Доконано отже вибору до кількох комісиї, як се було на порядку дневнім і приступлено відтак до нарад над першим читанєм предложеня о реґуляциї платнї державної прислуги.

Засїданє мало в загалі спокійний характер і мало інтересних подробиць. Перший забрав голос пос. Резель (социялїст) і як головний закид против мінїстра скарбу підносив те, що підвишенє платнї для державної прислуги поставив за услівє ухваленя податку від цукру. Відтак закинув байдужність в тій справі Молодочехам і нїмецким клєрикалам і виказував наглу потребу полїпшеня биту ріжних катеґорий державної прислуги.

Пос. Бєльоглявек (христ. социял.) каже майже те саме, що попередник, а відтак звертає ся против мілїтаризму, що лише для забавки висших офіцирів удержує ся на такій великій стопі і критикує відносини двірскої прислуги, котру утискає немилосердно жид з походженя, радник двору Ветшль.

Пос. Пентак заявляє, що єго сторонництво завсїгди підпомагало реґуляциї платнї державних урядників і прислуги. Хотяй ся справа прийшла тепер на порядок дневний против голосів Поляків, то все таки вина того, що єї не полагоджено вже на тринайцятій і чотирнайцятій сесиї, спадає на лївицю, котра видає себе завсїгди за патентованих оборонців працюючих кляс. (П. Стояловский: Алеж ви самі радите вже через двайцять лїт, чому в протягу того довгого часу не зробили сего?). — Реґуляция платнї була дїйсно переведена перед двайцятьми лїтами. Моє сторонництво бажає і тепер як найскоршого полагодженя тої справи. (пос. Стояловский: Те все робите зі страху!) — Зі страху перед паном Стояловским певно, що нї! Бесїдник ставить внесенє, щоби переказати проєкт буджетовій комісиї, зложеній з 48 членів, аби до 8 днїв здала з него справу. (Оплески на правици).

По промові п. Аксмана (христ. социял.) замкнено дискусию над тою справою і вибрано ґенеральними бесїдниками: Шрамля pro, а Перґельта contra.

Дальші розправи над тим предметом перервано тепер і приступлено до полагодженя наглих внесень. До наглого внесеня пос. Пешки в справі державної помочи для кількох місцевостий єго виборчого округа забирали голос пос. Богапт (нім. поступ.) Кізеветер (соц. демокр) і пос. Паріш (ческа вел. пос.); внесенє передано відтак буджетовій комісиї.

На тім перервано наради. По перерві пос. Вольф протестує, що вибори до комісиї переводять ся ґальопом і легкодушно.

Пос. Дашиньский ставить внесенє, щоби наради леґітимацийної комісиї були явні, задля публичної контролї над провіренєм силою і підступом здобутих мандатів. При поіменнім голосованю, якого бесїдник домагав ся, внесенє Дашиньского перепало 160 голосами против 100.

Пос. Перґельт (нїм. поступ.) ставить внесенє, щоби наради комісиї для угодових предложень були явні, а пос. Вольф домагає ся поіменного голосованя над тим внесенєм.

Палата відкинула поіменне голосованє, а внесенє пос. Перґельта ухвалила одноголосно. Так отже комісия для угодових предложень буде вести явні наради.

На тім покінчено засїданє. Слїдуюче назначене на четвер, дня 13 с. м. з дальшим тягом вчерашного порядку дневного.

Товариство дяків.

Загальні збори »Товариства взаїмної помочи дяків церковних гр. кат. Епархії Станиславівскої« — відбули ся дня 29. н. ст. вересня с. р. в комнатах »Рускої Бесїди« в Станиславові. Як можна було сподївати ся, — випали они дуже поважно і з великим заінтересованєм так самих членів, півців як і інтелїґенциї духовної і сьвітскої. За девять лїт свого істнованя Товариство вз. пом. дяків в Станиславові, котре дало почин до завязаня подібних товариств дяк. у Львові і Перемишли, дуже богато своїм невсипучим трудом причинило ся до самосьвідомости наших дяків. Через частїйше скликуванє загальних і деканальних зборів доказало наглядно, що для дяків є одинокий спосіб і дорога до піднесеня дяківского стану з нинїшного упадку: піднесенє моральне і просьвітне та забезпеченє материяльне, т. є. унормованє дяківскої платнї, вихлопотанє для дяків помешканя, огородів, піднесенє значіня і вироблене належної поваги для наших дяків так в поодиноких громадах, як і у цїлої нашої суспільности. Се можна осягнути через сполученє всїх дяків в одну велику громаду, т. є. в дяківске товариство. Без дяківского товариства не могли би дяки анї добре з'орґанїзувати ся, анї добити ся своєї лучшої долї. Божа річ ясна як сонце, що з такою незначною на показ одиницею, яким є нинї дяк, мало хто числить ся. Хоть той дяк, коли би він був дїйсним дяком і понимав належито свої обовязки і права, має велику місию, як се зазначив Пр. епископ Юлїян Куїловский дяківскій депутациї на дни 29. вересня с. р. То-ж сьвідомі дяки зрозуміли, де шукати спасеня для дяківскої справи і завязали перед 9 лїтами своє питоме дяківске товариство. Слава Богу, оно вже далеко посунуло дяківску справу наперед! Сьвідомі дяки горнуть ся щиро до него і піддержують єго морально і материяльно, лиш на жаль ще їх за мале число. Коли всї дяки зрозуміють силу і значінє наших дяківских товариств тай громадно всї приступлять до свого товариства, як один муж і заінтересують ся ним щиро і ревно, то за других 9 лїт, дасть Бог діждати, не 3 тисячі, але 20—30.000 зр. буде кожде товариство числити маєтку.

Правда, що кождий початок є все трудний; так дїяло ся і з дяківским товариством не тілько в станиславівскій Епархії, але так само у всї-

---

Якимчук (кличе). Юрку, ходи сюда! (Юрко підходить). Побіжи по Данила! Скажи, що я казав кликати єго доконче. Най прийде зараз, бо може за годину вже нас не застане.

Юрко. То чи вже зараз їдемо? Ойой, як я тїшу ся! Я ще не їхав на зелїзници. А тепер поїду так далеко, далеко!

Якимчук. Слухай, що до тебе говорю! Щобись менї навіть не вертав ся без Данила. Приведи єго доконче, памятай!

Юрко. Добре, добре! Як я єму скажу, то він прийде. Він мене так любить (вибігає).

Мошко. Ny, schojn, запишіть всїх, пане Скубский! Вже всьо добре (ідуть під корчму, Скубский читає дальше).

Скубский. Василь Гриняк, з жінкою і четверо дїтьми — є?

Василь. Є всї! (бере шіфкарту).

Скубский. Симеон Яцків, з жінкою і пятеро дїтьми — є?

Симеон. Є всї! (бере шіфкарту).

Скубский. Микита Гикало з жінкою — є?

Микита. Є тут — на злість ворогам! (бере).

Скубский. Гаврило Когут з жінкою і осьмеро дїтьми — є?

Гаврило. Чи мене Бог покарав тим чоловіком? Ще прийде ся і в новім краю сусїдувати з ним. Пишіть мене де інде, а то я не поїду.

Мошко. Що то має до річи, де ти записаний? Ти дурний Гаврило.

Гаврило. Не хочу, не хочу, аби я був на папері коло него! Пишіть мене деінде!

Скубский. Коли хочете, то я вас перепишу на другій сторонї.

Гаврило (бере шіфкарту). Кара Божа з тим Гикалом!

Скубский (читає дальше). Григорий Баран з жінкою і трома дїтьми — є? (павза). Є Гриць Баран?

Грицько (стоїть на дверях). Або я знаю, чи я є, чи нї...

Скубский. Як то, (остро) як то не знаєш? Хиба заморочило? Подайте єму карту (передає).

Грицько. Морочить мене отой жидюга. Як купить господарство, то поїду, а як нї, то звідки возьму гроший на дорогу?

Мошко. За твою кучку я даю тобі тілько, що треба на дорогу.

Грицько. За ті гроші збудуй собі кучку на свої сьвята, а я своєї хати не дам.

Мошко (до Скубского). Ausłassen den Goj! Він ще най нагадає ся. Читайте, пане, дальше!

Скубский. Іван Ковблик — є?

Ковблик. Гир!

Мошко. Хто, Ковблик? Я за него нїчо не знаю?

Скубский. Він сам зголосив ся до мене. То вас не обходить. (до Ковблика) Тут маєте свою шіфкарту (дає, Мошко видирає).

Мошко. Як то не обходить, він з мого села, він іде до рахунку так, як кождий иньший.

Скубский. Він не мав з вами жадного інтересу; до него не маєте жадної претенсиї. Возьміть свою шіфкарту, Ковблик

Ковблик. Віддайте Мошку шіфкарту, я заплатив за неї! Що-ж то, рабунок якийсь, чи що?

Мошко. Не віддам шіфкарти, доки не дістану, що менї належить ся.

Ковблик. А хиба вам що належить ся? Я дав цїлу десятку онтому панови за шіфкарту.

Мошко. Ага, то ви робите на боки ґешефта, за моїми плечима? Дайте менї два срібні за Ковблика — така була згода.

Скубский. Згода була від тих, що ви звербуєте, але не від тих, що самі до мене зголосять ся. Не робіть галабурди, віддайте шіфкарту і уступіть ся звідси!

Мошко. Що? уступити ся? Тепер кажете: »уступіть ся«. Дайте менї перше, що менї належить ся. Як би не я, то ви не мали би анї одного еміґранта — а хиба я робив для вас за дурно?

Скубский. А ви не рахуєте, кілько ви через мене вторгували горівки тай пива, тай всячини? Люди приходили до мене як по сьвячену воду, а ви лише ховали гроші до шинквасу за частунки.

Грицько (підходить). Чуєте люди, як они оба торгують ся за наші душі. Я казав відразу

трех. Але коли нинї кождий видить, що се робить ся не на жарт, але на спільну користь, і що всїма силами дбає ся, щоби дяківский стан піддвигнути а з тим наш обряд, сьпів, моральність, працьовитість, просьвіту, промисл і взагалї добробит в народї, не повинен нїхто відтягнути ся від докиненя лепти або одної цеголки до сеї будови, бо то все складає ся для добра св. Руси. Маємо образованих ревних сьвящеників, маємо і сьвітску вишу інтелїґенцию, тож повиннісьмо і середну верству мати: добрих наших дяків, котрі богато причинили ся до піддержаня нашої св. церкви, обряду і рускої народности.

Наш цїлий руский орґанїзм повинен бути здоровий і сильний, тож не сьміє бути анї один член єго хоровитий, нужденний с. є. анї один стан нашої рускої суспільности не сьміє бути анї занедбаний, анї опущений, коли має Русь жити своїм питомим житєм.

Тому ми не сумнїваємо ся, що за приміром наших щирих і ревних одиниць—дяків пійдуть всї, котрі доси лишились осторонь, приступлять всї до товариства, зрозумівши власну справу, а також і цїлий руский загал заінтересує більше, як доси, дяківскою справою і тими ухвалами, які запали на зборах в Станиславові

(Дальше буде.)

Новинки

— **Тілько по руски**! В Корничи, повіта городецкого, відбув ся дня 27 вересня соборчик деканальний, на котрім ухвалено одноголосно з днем нового року 1899 не принимати нїяких письм анї дописий урядових, не писаних мовою і азбукою рускою. Серед дискусиї на сей темат подав один сьвященик, щоби всї сьвященики старали ся в своїх громадах обняти писарку громадску, бо лише в сей спосіб далась би завести руска переписка і в громадскім урядованю. — Як бачимо, патріотизм всюди на устах, але на дїлї всьо подавному. Духовеньство потилицкого деканата ухвалило на соборщику сего лїта під словом чести також преписуватись з властями лише по руски і принимати лише рускі письма, а мимо того парох з Потилича, о. Іван Козак видав одному молодцеви в справі подружя сьвідоцтво відбутя військової служби в язицї польскім. На великий сором сего руского пароха управитель равского староства п. Тирман, діставши повисше сьвідоцтво, звернув єго урядови парохіяльному з порученєм виставленя єго в язицї рускім! Річ нечувана, але правдива! Супроти сего сьмішним видають ся всї ухвали на соборчиках в справі уживаня рускої мови, коли самі урядники мають доперва учити наших »патріотів« патріотизму! А о. Іван Козак великий патріот, особливо за букви ъ, ы, ѣ дав би сббі голову стяти. Сьміх і горе!

— **Руско-народний театр** гостить тепер в Жовкві і дає представленя в сали »Сокола«. В суботу дня 8-го жовтня відограно комедию »Модний жених«, в неділю буде виставлене »Нещасне коханє«.

— **Віче економічне** відбуде ся дня 18-го жовтня у Войнилові о 12-ій год. в полудне, в домі п. Николи Самотівки, в справі »Підгірскої Спілки« для торговлї безрогами і рогатою худобою. Вписи членьскі і складанє удїлів буде приймались на місци.

— **Памятник бл. п. Цїсаревий** має станути в Женеві коштом князя Орлеаньского, на котрого Люккенї мав первістно виконати замах. Статуа стане на місци, де відбув ся замах, а буде представляти Цїсареву Елисавету в жалобній сукни, з рожою в руцї і поглядом, зверненим до неба.

— **Вибрики рекрутів**. Є один великий порок в нашім народї, котрий компромітує нас перед цивілїзованими людьми, а то розширений по цїлім краю звичай, що рекрути їдучи до військової служби упивають до безпамяти і верещать як божевільні якісь вояцкі пісні, наколи так можна назвати той їх нелюдский рик. На улицях міста робить се вражінє дуже пригноблююче. — Онодї поїздом зі Станиславова до Львова їхали пяні рекрути і в ваґонї завели таку бучу, що поїзд вздержано, а начальник стациї Вибранівки мусїв візвати шалених рекрутів до спокою. Розпочали они бійку з їдучими разом з ними робітниками, що й кількох жандармів не могло дати собі з ними ради. Рекрути кинули ся на жандармів і хотїли їм відобрати карабіни. Вже мало браковало, жандарми були-б стріляли до завадияків і було-б доперва счинило ся правдиве нещастє. Подорожні, які їхали тим поїздом, були так перераженї добуваючими ся з ваґонів криками, що висїдали на стациях і шукали в почекальнях захисту. Богато рекрутів арештовано.

В Опришівцях, станиславівского повіта, пяні урльопники напали в ночи на коршму, побили арендаря і тяжко поранили громадского полїцая. Виновників арештовано.

— **Новий Робінзон**. Мало хто з інтелїґентних людий не читав в своїм дитиннім віцї історию про Робінзона Крузо, що довгі лїта проживав на безлюднім острові, поки по многих пригодах з дикими людьми повернув щасливо до своєї вітчини — Анґлії. Історию сю, скомпоновану тому 200 лїт анґлїйским писателем Дефое, уважає кождий, вирісши, байкою і не вірить, щоби щось подібного могло стати ся. А преціньв Льондонї сего року явив ся чоловік, котрий своєм житєм, проведеним 30 лїт помежи дикунами в Австралії, пригадує живо повість о Робінзонї і фантастичні подорожі француского писателя Верне. Чоловік той зове ся Люї де Ружмон і походить з Швайцариї. В початку 60-лїт Ружмон, призбиравши дещо гроша, вибрав ся в морску подорож на малім голяндскім кораблї »Влїелянд«, котрого капітан занимав ся ловлею пепел на водах океану при помочи Маляйців. Ловля була так богата, що коли вже пора на неї минула, капітан все ще оставав на мори, твердячи, що в тій околици мусить бути ще богато перел. Нараз заскочила неосторожних моряків страшна морска буря. Заким ловцї змогли схоронити ся до порту, напрасний гураґан пірвав корабель на далеке море і вкінци розбив о берег коралевого острова Аттолю. Капітан і цїла залога утонули, уратував ся лише Ружмон з своїм псом. Море викинуло їх на пісковитий і безлюдний остров. Коби не птахи, що гніздили ся на скалах, і черепахи, Ружмон був би згинув з голоду. В часї відпливу моря вертав Ружмон на розбитий корабель і забирав звідтам для себе рїжні знаряди. Найтруднїйше було о воду до питя. В часї дощів ішло так-сяк, але як дощі устали, спрага палила єго на смерть. Варив отже морску воду в кітлї, над котрою держав вовняну шмату. Пару, яка влякала в шмату, витискав потім обережно і пив ту дестильовану, брудну воду. Житє єго було цїлком одностайне. Нїяких пригод, нїяких небезпечностий. Календар устроїв собі в той спосіб, що укладав рядом мушлї на березї. Вічно пересиджував над морем і гласкаючи пса, вдивляв ся в даль, чи не узрить якого корабля. Пробував збити собі з дощок корабля тратву, але она розсунула ся, як лише спустив єї на море. Самотність доводила єго часами до божевільности. Часто роздумував о самоубийстві і кілька разів ішов далеко в море, щоби утопити ся в часї припливу, але чуючи гавканє пса на березї, вертав назад, бо жаль єму було свого товарища. Так минули два роки. Наконець показав ся човен з австралїйскими тубильцями, загнаний в ту сторону морскою струєю. Прибуло на нїм чотирох мурінів, котрі допомогли Швайцарови склеїти лодку і разом з ним вернули до свого рідного краю межи заливом Кембрідже а Queen's Channel. В тім краю серед людоїдів прожив Ружмон 30 лїт. Рїжними штучками держав їх супроти себе в боязни і поважаню. Поволи зжив ся з ними, зачав ходити наго, научив ся їх мови, стріляв з лука, а вкінци оженив ся з Австралькою. Безустанно думав над тим, як би то вернути між білих людий. Коли жінка оповіла єму, що далеко на заходї мешкають Европейцї, удав ся з нею в ту сторону. Через величезні гущавини і степи дістав ся вкінци над залив Карпентарский і звідси ішли берегом моря на північ, бо довідали ся що в одній осадї тамошного племени находять ся в неволи дві білі женщини. Ружмон удав ся до того племени і найшов справдї у єго начальника дві Анґлїйки, уратовані з розбитого корабля. Ружмон хотїв їх взяти з собою, але начальник дикунів не дав. Прийшло між обома до борби, в котрій Ружмон убив дикого вождa. Потім разом з жінкою і двома освобожденими невістами сїли на човен і виїхали на море. Узрівши якийсь корабель, зачали до него кричати о поміч. Але корабель уважав се певно за демонстрацию дикунів, бо поїхав дальше, не задержуючись. Тимчасом через надмірні рухи при кликаню о поміч човен перевернув ся і обі Анґлїйки утопили ся. По 18 місяцях блуканини Ружмон повернув з жінкою до диких. Але туга за цивілїзованим сьвітом вигнала єго опять в подорож. Тепер удав ся він на полудне і пройшов просторонь від 15° до 25° полудневої ширини. Нарештї стрінув якусь наукову експедицию, але білі взяли єго за дикого і вистрілили до него! Справдї траґічна то пригода для чоловіка, котрий майже 10 лїт тужив за білими. Розжалений Ружмон постановив білих вже більше не шукати. Вернув з своєю чорною жінкою на північ між дикунів і тут меньше більше окодо 22° полудневої ширини прожив 20 лїт. Вкінци умерла єму жінка і конаючи порадила єму іти в напрямі полудньово-західнім, щоби найти білих людий. Прибув він до Coolgardie і тут стрінув ся з білими людьми, котрі шукали в пісках золота. Перше єго питанє було: »Котрий тепер рік?« Показало ся, що цїлком помилив ся в численю часу. Коли зачав оповідати о своїх пригодах, уважали єго за божевільного, однак потім обудив для себе щиру симпатию. Звідтам удав ся Ружмон до Мельбурн, а потім до Европи. Тут заінтересували ся ним анґлїйскі дневникарі і один з них приготовляє книжку з описом єго пригод. Ружмон наміряє об'їхати Европу з відчитами о своїм побутї в Австралії, наперед однак хоче скріпити своє здоровлє, знищене житєм серед певигод і вічної туги. Тепер вернув він до своєї вітчини в Швайцариї і тут відшукав своїх свояків.

— **Увільнений убийник**. Дня 5-го жовтня відбула ся в Кракові перед судом присяжних карна розправа против 28-лїтного робітника, Івана Луцаржа, обжалованого о злочин убийства, сповнений в Нідерштайн в Саксонії на особі надзорця робітників Павла Мільдера. Працювали там спільно сельскі робітники з Галичини і Королївства польского, причім робітники з Галичини прозивали згірдно робітників з Королївства »Руссами« т. зн. Москалями. Звідти повставали рїжні сварки і бійки. Одна така бійка зайшла дня 28. мая с. р. Обжаловані Іван Луцарж був тодї з другими робітниками в коршмі і відгрожував ся як звичайно »Руссам«, коли вийшов з коршми, напала на него цїла товпа робітників і серед бійки Луцаржа в власній оборонї ударив мотикою в голову Нїмця Павла Мільдера. Мільцер помер небавом в наслїдок зломаня чашки і ушкодженя мозку. Луцарж утїк з Саксонії до Кракова і тут доперва по довшім часї зголосив ся до суду. Обжалованого увільнив суд присяжних від вини і кари, бо набрав пересьвідченя, що Луцарж дїлав в оборонї власного житя.

— **Померли**: О Василь Метик, парох в Комарнї дня 30-го вересня в 52-ім роцї житя, а в 25-ім сьвященьства; — Айталь Ільницкий, ц. к. майор в пенсиї, в Томашівцях, дня 30-го вересня, в 78-ім роцї житя.

Телєґрами.

Відень, 8. жовтня. При уконституованю комісиї для угодових предложень вибрали провідником пос. Біліньского а заступниками пп. Швеґля і Вахнянина.

Відень, 8. жовтня. В імени славяньско-християньского народного союза прибули вчера до президента міністрів ґр. Туна посли Барвіньский, Повше і Вуковіч, і вручили єму в подрібнім меморіялї вичислені жаданя того сторонництва. Ґр. Тун запевнив, що увзгляднить ті жаданя, та що звик додержувати того, що прирікає.

Париж, 8. жовтня. До стрейку портових робітників прилучили ся ті, що працюють коло земельних робіт. У всїх дїльницях міста стараютъ ся наклонити працюючих до застановленя роботи і прилученя до стрейку. На площі виставила полїция, котра не могла дати собі ради з величезною юрбою стрейкуючих, завізвала військо. В звязи зі стрейком арештовано вчера 15 осіб.

Берлин, 8. жовтня. Цїсар Вільгельм виїде дня 12 с. м. до Єрусалима. В четвер поплине на кораблї »Віктория« до Царгороду. Подорож обчеслено на чотири дни. Від 17 до 23 с. м. остане в Царгородї, а дальша подорож морем обчислена на 25 днїв. До Єрусалима прибуде цїсар Вільгельм 29 с. м. а виїзд звідтам назначений на 5. падолиста.

що то якась шпікуляция з того Бразилїєю.

Ковблик. Чи хто видав таке? Грошї забрали, а тепер шіфкарти не дають...

Мошко. На, на, бери, відчепи ся! (тихо до Скубского). Ша, пурец, не псуймо собі інтересу. Дивіть, ґої вже бунтують ся: Ще готова бути біда.

Скубский (до Грицька). Вас нїхто не тягне за уха, Григорий! Було не давати на шіфкарту, коли боїте ся нового краю.

Грицько. Я не бою ся нїчого, менї вже всьо одно. Най буде і гірше, аби инакше. Ну, як буде, Мошку, говоріть, купите хату?

Мошко. Що я буду тутки при людях говорити! Ходи до корчми, то там згодимо ся (з далека чути пісню »Щасть нам Боже, щасть нам щасть!«)

З гурту. Ідуть читальники, ідуть читальники!

Мошко. A schlag soll treifen diesen Danyło! Er kimmt mit читальник-is (відходить з Грицьком до корчми.)

Дальше буде.

Розклад їзди поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова
приходить о годинї		
	6·45	з Іцкан (Ґалацу, Ясс), Сучави
	7·40	„ Янова
	7·50	„ Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,
	7·55	„ Сокаля і Рави рускої
	8·05	„ Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	8·15	„ Тернополя і Бродів на дворець головний,
	9·05	„ Кракова (Відня, Варшави, Пешту)
	10·35	„ Іцкан, Сучави
	10·45	„ Ярослава, Любачева
	1·01	„ Янова
1·30	—	„ Кракова (Відня, Берлїна, Вороцлава)
	1·40	„ Скольго, Стрия, Калуша, Хирова
1.50		„ Іцкан (Букарешту, Ґалацу, Ясс) Сучави
2·15		„ Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.
2·30		на дв. гол.
	5·00	„ „ Козови, Бродів на дв. Підз.
	5·25	на дв. гол
	5·40	„ Іцкан, Сучави
	5·55	„ Сокаля, Белзця і Любачева
Ніч		
	3.04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз
	3·30	на дв. головний
5·10	—	„ Кракова (Відня, Берлїна, Варшави)
	6·10	„ Кракова (Відня) Самбора на Перемишль
8·45	—	„ Кракова (Відня, Берлїна, Варшави)
	9·10	„ Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль
9·39		„ Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче
9·45		„ Іцкан. (Букарешту, Ясс, Ґалацу, Сучави)
9·55		„ Підволочиск. Бродів на дв. головний
	10·30	„ Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава
	12·15	„ Стрия, Калуша, Борислава

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова
відходить о годинї		
6·00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
6·05		„ Іцкан (Букарешту, Ясс, Ґалацу)
6·15		„ Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
8·35		„ Кракова (Відня, Берлїна)
	8·45	„ Янова
	8·50	„ Кракова (Відня, Варшави)
	9·15	„ Скольго, Калуша, Борислава, Хирова
	9·35	„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
	9·53	з дв. Пілзамче
	9·55	„ Белзця, Рави рускої, Сокаля
	10·55	„ Іцкан, Сопова Бергомету, Сучави
1·55		„ Підволочиск, Кієва з дв. головного
2·08		з дв. Підзамче
2·40		„ Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·50		„ Кракова (Відня, Вороцлава, Берлїна), Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
	3·00	„ Стрия, Скольго тілько від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	4·55	„ Ярославя, Самбора через Перемишль
Ніч		
	4·10	до Кракова (Відня, Берлїна, М Ляборч)
	5·20	„ Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6·30	„ Іцкан, Радівців, Кімполюнґа Сучави
	6·40	„ Кракова (Відня, Берлїна, Варшави)
	6·55	„ Тернополя з двірця головного
	7·00	„ Лавочного (Мункача, Пешту)
	7·10	„ Сокаля, Рави рускої
	7·15	„ Тернополя з двірця Підзамче
	7·44	„ Янова
	10·05	„ Іцкан (Ясс. Ґалацу) Сучави
10·40		„ Кракова (Відня, Варшави, Берлїна)
	11·00	„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
	11·27	з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно: 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского — Бюро інформацийне ц. к. зел. держ. (Львів, ул. Третого мая, готель Імперяль) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

перенїс 3

КОНТОРУ ВИМІНИ

і

Віддїл депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанинї власного будинку до **льокалю фронтового в партері.**

Віддїл депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до перехованя папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлї депозитовім.

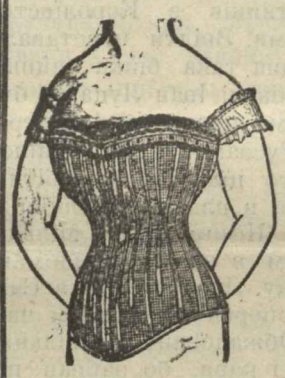

Ґорсети, рукавички, шельки підвязки, бандажи всїх систем

поручає

Г. ҐАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардиньска ч. 3.

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, улиця Сикстуска ч. 23. *(стара почта)*

поручає готову обув свого виробу, переважно для **духовеньства і ПП. війскових** — принимає також замовленя всїлякого рода так місцеві як і з провінциї.

На міру вистане старий образ.

201 39—52

Галицкий КРЕДИТОВИЙ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

$4\frac{1}{2}\%$ на рік.

Рік заснованя 1892.

Інформациї і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнїйших комбінациях

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

»Днѣстеръ« вступив в 6-тий рік своєї дїяльности з **збільшеними** фондами ґваранцийними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені **шкоди** до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днѣстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди зїквідують ся безпроволочно. **Полїси** »Днѣстра« приймає **Банк краєвий** при **пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днѣстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днѣстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів третих осіб** по $4\frac{1}{2}\%$. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тілько член обезпечений в »Днѣстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **і де нема** близько аґентів »Днѣстра«, **приймає ся.**

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. »Днѣстеръ на $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улицї **Трибунальскої ч. І.** на ул. **Лукасїньского ч. 4.** (площа Каструм), філїя ул. **Театральна 16.**

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛЇВ

також і **випозичальня**

заосмотрена в всїлякі знаряди почавши від найбогатших до найскромнїйших. Цїлї урядженя для покоїв до спаня, сальонів, їдалень і др. — Меблї оріхові, ольхові, чорні, також зелїзні і гнуті, зеркала і т. д.

Цїни низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман,

203 43—52 ул. Лукасїньского ч. 1.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілїї Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх ґустовно і по приступних цїнах.

206 4-104

НАУКУ КРОЮ удїляє в осібних годинах.

Замісцеві панночки приймає на помешканє.

Всїлякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складї

І. Капралика у Львові.

147 *Цїнники даром.* 20—24

Видає й відповідає за редакцию: **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.